

# איש לרעהו

לקט אפרות  
חז"ל, רעיונות,  
עובדות והנהגות  
פגדולי ישראל,  
על מדות טובות  
שכביאות לאהבת  
הזולת, הנלפדות  
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן  
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת  
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס  
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל  
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש יא שבט תשע"ב: הדלקת נרות - ירושלים 4:39 תל-אביב 4:53 חיפה 4:43 מוצאי שבת - ירושלים 5:53 תל-אביב 5:55 חיפה 5:53 ר"ת 5:32

## פרשת בשלה

### אמונת חכמים

#### כוחה של אמונת חכמים

**פעם** חלה רבי יצחק אבולפיה זצ"ל במחלה קשה מאד. הוא לא היה יכול לזוז ולא לדבר, הרופאים אמרו נואש לחייו. והנה כאשר בא הסבא קדישא מהר"ש אלפאנדרי זצ"ל לבקריו אמר לו בזה הלשון: **"חכם** יצחק, הנני מבטיחו שיקום מחולי זה, אבל בתנאי שיאמין בכח הבטחתי, ובאותו כח יקום ויתחזק ויהיה בריא". ורבי יצחק מיהר וענה "אמן!" **ואכן**, לאחר מספר ימים קם רבי יצחק מחוליו, לפליאת הכל. בעת זו נודע בעיר כי אחד מקרוביו נפל למשכב ולאחר מספר ימים נפטר.

**בהלווייתו** השתתף גם מהר"ש אלפנדרי. הביע בפניו רבי יצחק את חששותיו לסיבת האסון: "כששמע הלה את שכת"ר הבטיח לו, התחיל לזלזל ולשחוק כיצד אפשר שאקום ממחלה אנושה כזו... אותה אמונת חכמים שריפאה, היא שהפילה רח"ל. בהעדרה".

המשגיח דקמניץ

#### אמונה פשוטה...

**הרב משה חיים אוקון** זצ"ל החל לעסוק במסחר הפרוות והשקיע בה את הונו בתקוה שירויח מכך. הוא היה בא להתייעץ עם החזון איש על כל צעד ושעל בכל עניינו. וכך גם על עסק זה.

**יום** אחד אמר לו החזון"א כי נראה לו שכדאי להפסיק עם עסק זה... וכך עשה מיד מבלי לשאול למה ומדוע. הוא מכר את כל הסחורה שהיתה בידו. והנה לאחר זמן קצר כל ענף הפרוות התמוטט וכל מי שהתעסק בזה הפסיד ממון רב.

**התבטא** אז הרב משה חיים: גם במקרה הפוך שהענף היה משגשג ופורח, לא היה משתנה אצלי במלוא הנימה האמונת חכמים שלי בחזון"א, סגרתי את העסק בגלל שכך היה צריך לעשות. ומה שאירע לאחר מכן לא הוסיף לי יותר באמונת חכמים...

דרכי החיים

### להאמין בכוחם של חכמי התורה. להשמע להוראתם ולעשות כעצתם! נלמד מהפסוק: "ויעשו כן" (פרק יד-ה)

ו**כתב רש"י**: להגיד שבחן, ששמעו לקול משה ולא אמרו היאך נתקרב אל רודפינו, אנו צריכים לברוח, אלא אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם! (מכילתא).

**מספרת** הגמרא (בבא בתרא עה.) על רבי יוחנן שישב ודרש: עתיד הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהם שלושים [אמה] על שלושים, וחוקק בהן עשר על עשרים ומעמידן בשערי ירושלים. לגלג עליו אותו תלמיד שלא יתכן הדבר, שהרי אפילו אבנים טובות בגודל ביצת עוף קטן לא ניתן למצוא, היאך אפשר שבימות המשיח ימצאו אבנים גדולות כל כך...

**לימים** הפליגה ספינתו של אותו תלמיד בים, וראה מלאכי השרת שיושבים ומנסרים אבנים טובות ומרגליות בגודל של שלושים על שלושים אמה וכו' שאלם: אבנים אלו למי? אמרו לו שעתידי הקב"ה להעמידם בשערי ירושלים.

**הגיע** התלמיד לרבי יוחנן ואמר לו: לך נאה לדרוש, שאכן כפי שדרשת כך ראיתי... אמר לו רבי יוחנן: ריקא! וכי אם לא היית רואה לא האמנת? אם כן, מלגלג אתה על דברי חכמים. נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות.

**ולכאורה** צ"ע מדברי הגמרא לעיל (דף עה.) על רבה בר בר חנה שסיפר שראה צפרדע בגודל כרד ששטחו ששים בתיים ובא תנין ובלע את הצפרדע ולאחריו באה נקבת העורב ובלעה לתנין ועלתה וישבה על ענף של עץ. ומזה הראה כמה גדול כוח ענף האילן שהחזיק כזה משא כבד... ועל כך אמר רב פפא בר שמואל שאם הוא עצמו לא היה רואה זאת לא היה מאמין... וצ"ע: מה זה שונה מהסיפור הראשון שהיתה תביעה על אותו תלמיד שלא האמין לדברי רבי יוחנן עד שראה, ואילו כאן היה רשאי רב פפא לומר כן?!

**ותירץ המהרי"ץ** חיות שהתביעה היא רק כאשר אינו מאמין לדברי הנביאים והחכמים או תלמיד שלא מאמין לדברי רבו. וכפי שאירע אצל תלמיד רבי יוחנן. אך כאשר אין מדובר בתלמיד לרבו כמעשה דרב פפא, רשאי לפקפק בדבריו.

**והגר"ש פינקוס** זצ"ל תירץ (בספרו תפארת שמשון) שהטענה על אותו תלמיד היתה, שהרי רבי יוחנן בא לפרש את הפסוק "ושמתי כדכוד שמשותיך" ובוזה היה חייב להאמין. כי מכיון שחכמים מפרשים כך את הפסוק הרי זה תורה ממש, משא"כ דברי רבה בר בר חנה היו סיפור בעלמא שסיפר לרב פפא בר שמואל ולזה אינו חייב להאמין.

**אמנם** - מוסיף הרב פינקוס - לנו אין נפקא מינה בין שני המקרים. שכן אחרי שסיפורו של רבה בר בר חנה נקבע בגמרא, הרי שגם הוא נעשה חלק מהתורה הקדושה, ומעתה חל חיוב להאמין לזה בדיוק כמו במעשה של רבי יוחנן.

## מדת הרחמים

### להיות חומל ומרחם על הזולת הזקוק לכך !

נלמד מהפסוק: "זה אֵלֵי ואנוהו" (פרק טו"ב)

ודרשו חז"ל: אבא שאול אומר "ואנוהו" - הוי דומה לו, מה הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום. ופירש רש"י: "ולשון ואנוהו, אני והוא, אעשה עצמי כמותו לדבק בדרכיו", (שבת קלג:).

**ידועים** דברי חז"ל (שבת קנא) על הפסוק "ונתן לך רחמים ורחמך" (דברים יג-ח): "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים" והיה רגיל הגאון **רבי ראובן יוסף גרשנביץ** זצ"ל לבאר את הפסוק "וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם" (שמות לג-ס) בביאור הבא:

**בודאי** יש לו להקב"ה אוצרות של מתנות חנים, אמנם לא כל אחד זוכה לקבל מאוצרות אלו. מי כן זוכה? מי שמרחם על הבריות - "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו. אלו המרחמים על הבריות, זוכים כולם לרחמי שמים בלי גבול. עכ"ד.

**כאשר** התכונן שאול המלך למלחמה בעמלק נאמר "ויבא שאול עד עיר עמלק, וירב בנחל... ודרשו חז"ל (יומא כב): "אמר רב מני, על עסקי נחל. בשעה שאמר לו הקב"ה לשאול לך והכית את עמלק, אמר, ומה נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה, כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה. ואם אדם חטא, בהמה מה חטאה, ואם גדולים חטאו, קטנים מה חטאו, יצאה בת קול ואמרה לו אל תהי צדיק הרבה".

**הקשה** הגאון **רבי איסר זלמן מלצר** זצ"ל: הרי קל וחומר זה מופרך מיסודו. שהרי עגלה ערופה מביאים רק על מי שנהרג בלי כל סיבה, ויש צורך בכפרה על הרציחה. אך כאן הרי היה חיוב להרוג את עמלק ואין כל צורך בכפרה, ומה שייך כאן קל וחומר, כאשר ישנו צו מפורש מהקב"ה, "לך והכית את עמלק!!"

**וביאר** רבי איסר זלמן: אכן, לא זו הייתה כוונתו של שאול, לערער ח"ו על מצות מחיית עמלק, ברור היה לו כי חוב גמור הוא להרוג את עמלק, כפי שציוותה התורה. אולם שאול דאג מדבר אחר: עצם ההריגה של עם שלם, אנשים נשים וטף, זהו מעשה אכזריות, ויש מקום לדאגה שמא ישפיע הדבר לרעה על עם ישראל, שידבקו במדת האכזריות. (מפי הגרא"מ שך זצ"ל).

**ואמנם**, מה באמת התשובה לחששו ההגיוני הזה של שאול? נראה כי התשובה לכך נכללת בהבטחתו של הקב"ה בעקבות ציווי הריגת עיר הנידחת: "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך" (דברים יג-ח). וכפי שביאר **האור החיים** הק': מעשה זה של הריגה עלול להוליד טבע אכזריות בלב האדם, לכן הובטח להם "ונתן לך רחמים" - שישפיע בהם רחמים מחדש לבטל כח האכזריות שנולד בהם.

**או** כמו שביאר **המלבי"ם**: אין במעשה ההריגה להוליד אכזריות. משום שהוא מעשה של רחמים... שכן "האכזריות על הרעים חמלה היא על הטובים". ובהריגת אנשי עיר הנדחת משיב ה' חרון אפו מישראל ומביא עליהם רחמים. מעתה, אפ"ל אותו הסבר גם לענין הריגת עמלק.

### "סגולה" לישועה...

**פעם**, ביום שבת קודש, נכנס אצל הגאון **רבי יוסף דב סולובייצ'יק** זצ"ל (בעל הבית הלוי) אחד מבעלי הבתים בבריסק, כשעל פניו נסוך צער גדול. הוא סיפר להגרי"ד כי בתו מקשה ללדת מזה שלושה ימים, ולדברי הרופאים שרויה היא בסכנה גדולה. הוא ביקש מרבי יוסף דב שיתפלל עבורה.

**להפתעתו**, שאל אותו רבי יוסף דב: "האם כבר קידשת על היין?" "לא" - השיב האיש - "מרוב צערי ודאגתי לא הייתי מסוגל".

**"אם כן"** - פסק בעל הבית הלוי - "קודם כל קדש על היין, ולאחר מכן טול את ידך. הנך מוזמן לסעוד על שולחני את סעודת השבת".

**ישב** האיש לסעודה. רבי יוסף דב האריך עמו הרבה, ולבסוף שאלו אם נהנה מהסעודה... כמובן האורח השיב בחיוב. "אם כן" - אומר הגרי"ד - "לך עתה לשאול מה שלום בתך".

**לאחר** שעה קלה שב האיש ופניו קורנות מאושר: "בתי ילדה בן במזל טוב" - בישר בשמחה - "אך מוכרח אני להבין: מדוע הכריח אותי רבינו לקדש ולסעוד?"

**השיב** לו הבית הלוי: הלא מקרא מלא הוא (תהלים לו-ד): "והתענג על ה' - ויתן לך משאלות לבך". לכן גרמתי לך להתענג, כדי שיתמלאו משאלות לבך לטובה...

**פנינו רבינו צבי פסח**

## ענוה ובטול עצמי

### מעלה לאדם אשר עם כל גדולתו נוהג

### בענוה ומבטל עצמו בפני זולתו !

נלמד מהפסוק: "ונחנו מזה כי תלינו עלינו" (פרק טז"ז)

ואמרו חז"ל: אמר להם הקב"ה לישראל חשקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני. נתתי גדולה לאבר-הם, אמר לפני "ואנכי עפר ואפר". למשה ואהרן, אמרו "ונחנו מה". לדוד, אמר "ואנכי תולעת ולא איש". עוד אמרו: גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב "ואנכי עפר ואפר" [שיש בהם ממשות כלשהי] ואילו במשה ואהרן כתיב "ונחנו מה". ואמר רבא... אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן. כתיב הכא "ונחנו מה" וכתוב התם "תולה ארץ על בלימה" (חולין פט.).

**במלים** אלו שאמר משה רבינו על עצמו ועל אהרן "ונחנו מה", מתבטאת מדת הענוה ברום מעלתה, שמהותה התבטלות מוחלטת לרצון השי"ת ללא שיור! וכשישנה התבטלות כזו, שוב לא קיים כל חשבון ואינטרס אישי מלבד קיום מצות ה'.

**תיבת** "מה" שאמר משה, מסמלת את מדת הענוה. מכאן כתב **רבינו יוסף חיים מבגדד** זצ"ל (בספרו **בנייהו**) רמז לאמרת חז"ל (פסחים חו:): "כל המתיהר אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו". נמצא, שהחכמה תלויה ועומדת בכוחה של הענוה שמתבטאת ב"מה", וזה נרמז במלה "חכמה" שהיא ב"כחמה" שרק אם יש ענוה יש חכמה. ודפח"ח.

### "יש סכנה גדולה להשאיר המכתבים..."

**אחרי** הסתלקותו של הגאון **רבי שמואל סלנט** זצ"ל, הגיעה לבית המדרש שאלה חמורה בעניני אבן העזר אשר נלאו כל חכמי התורה להכריע בדבר.

**הגאון רבי צבי פסח פראנק** זצ"ל ראה שיש כאן ענין של פיקוח נפש, עיין בדבר ולאחר מכן כתב תשובה בנידון. ואולם למעשה לא רצה להחליט בעצמו ולכן פנה למאור הגולה הגאון **רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל בעל האור שמח**.

**כאשר** הגיע מכתב התשובה מרבי מאיר שמחה ראה רבי צבי פסח כי הוא מעוטר בתוארי כבוד מפליגים. הוא בוש מפני חבריו הדיינים וקרע את המעטפה...

**וכך** היה נוהג רבי צבי פסח כל אימת שהיה מקבל מכתבים בהם היה מעוטר בתוארי כבוד מופלגים, היה משמיד את המעטפה וגם את המכתב, אם לא היה בו דברי תורה.

**פעם** הסביר לבתו פשר נוהגו זה: "יש סכנה גדולה להשאיר מכתבים כאלה בבית, שכן אני עוד עלול לחשוב שאכן אני ראוי לתוארים אלו".

**עמוד ההוראה**

**לבטוח בה' שיספק לו כל צרכו. ישמה בחלקו ולא ידאג דאגת המחר !**

**נלמד מהפסוק: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו" (פרק טז"ד)**

**ופירש רש"י (מהמכילתא): דבר יום ביומו - צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר". עוד אמרו חז"ל (במכילתא): דבר יום ביומו - מי שברא היום ברא פרנסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמנה".**

**כתב החזון איש (ספר חזו"א בבא בתרא סימן ה' ס"ק יח):** "השגחתו יתברך היא לפי מדת הבטחון שהאדם משליך יתנועע על בוראו יתברך".

**יסוד הדברים** מבואר בדברי הגרי"ד **סלוביניצ'יק זצ"ל** (בספרו **בית הלוי** עה"ת - מקץ) שכתב את הרעיון הבא: זהו כלל לאיש הישראלי שיהיה לבו שקט ובטוח בה', והוא שהתירה התורה להשתדלות משום שלא כל אדם יכול להגיע למדריגות הבטחון האמור, ועל כן התירה לנו ההשתדלות, כדי שיהיה לו סיוע שיגיעו למדריגת הבטחון.

**ואם** כן - מוסיף הבה"ל - שיעור ההשתדלות הנצרך אינו שווה בכל אדם, רק כל אחד לפי ערכו, דמי שיכול לבטוח במעט מלאכה, אזי מה שירבה להשתדל יותר מכפי הנצרך לו, לזה השיעור כבר יחשב לו לחטא נגד מדת הבטחון, כי הרבה להלך אחרי ההשתדלות ולא בטח. ומי שבטחונו עדיין קטן משל חברו, יוכל להתעסק במלאכתו יותר מחברו עד שגם הוא יהיה יכול להשקיט רוחו ולבו לבטוח בה. דעיקר בחינת הבטחון הוא השקטת רוחו ולבו להשליך על ה' יהבו. ומי שמרבה בהשתדלות, יוסיפו לו על הצטרכותו להשתדלות, ולא יזומן לו פרנסתו רק ע"י יגיעת בשר - הדרך שבחר לו. עכ"ד.

**אמרו חז"ל** בגמרא (ברכות ח.) גדול הנהנה מיגיע כפו [והוא ירא שמים], יותר מירא שמים [שאינו נהנה מיגיע כפו]. וכל כך למה? מפרש הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** (בשיחות **מוסר**), משום שהנהנה מיגיע כפו רואה בחוש כי לא עמלו ויגיעו הם שנותנים לו פרנסתו, אלא רק "ברכת ה' היא תעשיר" ומתוך כך מתחזק בטחונו בהש"ת. לא כן אדם שאינו נהנה מיגיע כפו, לא התנסה ולא חש באמת הזו, ועדיין מקוננים בלבו ספיקות שמא ישנה תועלת כלשהי בעמל החומרי.

**עוד** אומרים חז"ל בגמרא (עירובין יח:): "אמרה יונה לפי הקב"ה, רבוננו של עולם, יהו מזונותי מרורין כזית ומסורין בידך, ואל יהיו מתוקין כדבש ותלויין ביד בשר ודם". וצ"ב: הרי גם כשתלויין ביד בשר ודם, הכל בא מהקב"ה!!

**אלא** כך ביאר **כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל**, שהכוונה בזה שיש מרויחין פרנסתם ממסחר ועסק שהשקיעו עפ"י שכל אנושי והתנהל בחריצות ובכשרון. פרנסה כזאת נקראת "תלויה בידי בשר ודם". אכן יש לפעמים שמזדמן לאדם עסק טוב מן הצד, עסק כזה אשר לא פילל כלל וכלל שזדמן לידו. זוהי פרנסה הישר מידי של הקב"ה.

**נסיים** ברעיון נוסף של האדמו"ר בעל הבית ישראל: באחת השיחות שמסר האדמו"ר, עמד על משמעות הפסוק "אל תצר צרת מחר" והסמיך לכך את פירושו של **כ"ק האדמו"ר רבי בונם מפשיסחא זצ"ל** בפסוק "ויברכם ביום ההוא לאמור". כלומר: זו גופא היתה הברכה אשר ברכם יעקב, שתמיד יראו מול עיניהם רק את היום ההוא שעומדים בו, ולא ידאגו דאגת מחר.

## נאמן הקב"ה לשלם שכרו...

**סיפר** הגאון **רבי יעקב ניימן זצ"ל**: כאשר מנהל ישיבת לומז'ה הגאון **רבי אליעזר שולביץ זצ"ל** קיבל את הגה"צ **רבי משה רוזנשטיין זצ"ל** כמשגיח לישיבה, הקציב לו משכורת שהיה מספיק בה כדי לחיות עם משפחתו. אלא שקודם לכן עלתה במחשבתו של המשגיח לבקש משכורת גדולה יותר כדי שיהיה לו לחסוך ממנה בשביל הנדוניה לנשואי בנותיו. ומסתבר שאם היה מבקש היה נותן לו. **ואולם** התיישב רבי משה בדעתו והחליט לא לבקש, אלא ישאיר את עניין הנדוניה להקב"ה שהוא ישלם לו בעבור זה שמשגיח על בניו שילמדו תורתו.

**והנה** פרצה מלחמת העולם והבנקים פשטו את הרגל והכסף של רוסיה בוטל. אר"א נוכח המשגיח - כפי שסיפר בעצמו - עד כמה צדק בהנהגתו זו כאשר השליך על ה' יהבו, שכן אילו היה מבקש יותר כסף הרי היה מפקידו למשמרת בבנק ואז לא היה נותר ממנו מאומה.

**לעומת** זאת, בזה שהשאיר חוב אצל הקב"ה הצליח להשיא את בנותיו לתלמידי חכמים גדולי תורה.

**דרכי מוסר**

## "השליך על ה' יהבך..."

**סיפר** איש נאמן על סבו שהיה רב בליטא, ובשנת תרצ"ח חייבוהו להתייצב לצבא ובשום אופן לא הצליח להשיג שחרור. על כן החליט לברוח לארץ ישראל. ואולם הכסף שהיה ברשותו לא יכל להספיק אלא רק להגיע עד מצרים. לא ידע מה לעשות אבל גמר אומר בלבו: "השליך על ה' יהבך והוא יכלכלך" ויצא לדרך.

**תחנתו** הראשון היתה באחת מערי גרמניה, כשממש התכוון להמשיך ברכבת אל אחד הנמלים לעלות שם על אוניה. הוא ניגש לקנות כרטיס לרכבת, נתן לקופאי שטר של עשרה מארק, אך הקופאי החזיר לו עודף כאילו נתן מאה מארק. הוא חזר לקופאי ורצה להחזיר את הכסף, אבל הקופאי גער בו שישתלק...

**הוא** חזר והסביר לקופאי מה אירע אך הפקיד התעקש לגרשו ממנו בחרפות וגידופים...

**האיש** לא הבין מדוע מסרב הקופאי בכל תוקף לקבל את הכסף בחזרה, עד שאדם מסויים התנדב להסביר לו, כי בגרמניה, אם מישהו עושה טעות כזו מפטרים אותו... ואזי כדאי לו להציא כסף מכיסו ובלבד שלא להודות בטעות... עכשיו - סיים האיש את סיפורו - היה לי מספיק כסף להגיע לארץ ישראל...

**שאל איך ויגדך**

## פרנסה מן השמים...

**אברך** תלמיד חכם בא לפני רבינו **הגרא"מ שך זצ"ל** ותינה את צערו: בתו התקבלה כמורה, ולפתע הודיעו לה על ביטול המשרה. התברר שמאן דהו הפעיל קשרים ולחצים ודחו את בתו מפני נכדתו של הלה...

**פרץ** האברך בבכי וסיפר שאווירת נכאים שוררת בביתו והוא מבקש מהרב שך, כמי שיש לו השפעה, שיתקשר לסכל את המזימה ולתקן את המעוות.

**השיבו** הרב שך במתק לשונו: יש כאן שני ענינים נפרדים. את נגע הפרוטקציה אכן יש לעקור מן השורש. אבל אתה הרי לא באת כדי ללחום למען הצדק. מה שחורה לך היא פרנסת בתך. והריני להבטיחך שהפרנסה המיועדת לה תגיע אליה. הפרנסה מן השמים, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלא נימה. הלא שוטה הוא הלה שניסה להשיג דבר המובטח לו, בדרכים עקלקלות שלא כדין, הבה ננהג כפקחים...

**חז"ל** אמרו בגמרא (פסחים קיח.) שקשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף שנאמר "לגזור ים סוף לגזרים" וסמוך לו "נותן לחם לכל בשר". ובקריעת ים סוף הרי עברו כולם, איש לא נותר על החוף...

**קנין תורה**



בין איש לרעהו

# ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

## ה"תרופה" למוות קליני

ממשיכה בעלת המעשה: המלים נעתקו מפי. הייתי בהלם. לא דמיתי בנפשי עד כמה מגיע כוחה של התפילה - של קריאת התהלים שלי. מה שבעיקר לא הבנתי זה מנין אותה נערה אלמונית יודעת מי אני.

לאחר דקות שיחה נוספות נודע לי שהיא הייתה לפני התאונה חילונית, אך בעקבות האירוע חזרה בתשובה ומאז לא מפסיקה להמליץ לכולם לקרוא תהלים.

מסתבר שלאחר התאונה החלה לאתר אנשים שנכחו במקום התאונה, ולנסות לברר אצלם אם אחד מהם מכיר את האשה שקראה שם תהלים. אחד הנוכחים זיהה אותי ומסר לה את שמי. מכאן ועד להשגת מספר הטלפון שלי הייתה הדרך קצרה.

\* \* \*

**הרב נפתלי וינברג, ראש מכון 'אהבת אמת':** מי שיתבונן בסיפור ללא ספק יתרשם יותר מצורת אמירת התהלים מאשר מעצם אמירתם!

אין ספק בדבר שאם הפרקים היו נאמרים ביובש - ללא הדמעות ורגש האכפתיות האדיר שנלווה להם - לא היה למילים את הכוח למשוך את הנשמה בחזרה לעולמנו.

וכאן אנו נוגעים בנקודה העיקרית של ענייני בין אדם לחברו: אם במצוות אחרות עדיין מסוגל האדם לחשוב שהן טובות גם אם נעשו בלא לב (מה שכמובן מוטעה ולא נכון!) הרי שבעניינים שבין אדם לחברו אין מציאות כזו שהדברים ייעשו בלא לב!!!

בנושא זה לא ניתן "לצאת ידי חובה", אלא הכל חייב להיעשות במלוא הכוח והמרץ. ב"חיות" ובהתלהבות!

\* \* \*

לעומת זאת אנו מגלים לאחרונה עלייה מדאיגה בהתלהבות שמופנית לאפיקים לא ראויים. מהי אותה אלימות פנימית שפושה לאחרונה - יהודים נגד יהודים!?

מורי ורבותי! את כל ה"חיות" שמשקיעים במחלוקת, את כל הכוח והמרץ יש להמשיך ולהשקיע אך בדיוק בכיוון ההפוך. בכיוון של שלום ורעות! כי אין דבר יותר מסוכן - לכולנו - מאשר מחלוקת!

בשולי הדברים: מפקחים ומנהלים של תלמודי תורה בארץ, הן חסידיים הן ליטאיים והן מעדות המזרח מוזמנים לבחור כיתה (בין כיתות ה"ח) לפרויקט של התכתבות עם חוגים אחרים, בפיקוח ההורים והמחנכים כמובן. מי שמעוניין להצטרף ליזמה יתקשר לטל: 02-5671812

\* \* \*

השבוע הנחית אחד מקוראנו הוותיקים ביותר לכתובת המייל שלנו, קובץ ובו סיפור מדהים.

**הנה הוא לפניכם:**

שמי רינה (שם בדוי) ואני מתגוררת בגוש עציון. לפני מספר חודשים נסעתי ברכבי לכיוון הבית בשעה שהכביש היה עמוס. לאחר דקות אחדות ניתן היה להבחין כי העומס נבע כתוצאה מתאונת דרכים שהתרחשה במקום. מתוך סקרנות הציתי לראות מה קרה, ונחרדתי לראות כי רכב מעוף חוסם את הכביש, וגופה מוטלת שם - מכוסה בסדין.

"לך תדע מיהו הנפטר" חשבתי לעצמי. "האם מדובר באדם רווק או נשוי? בעל משפחה או אדם בודד? הוא או היא? מי הם שעומדים להיות יתומים - או הורים שכולים - ועדיין לא מודעים לכך? בוודאי עולמם יחרב בעדם כאשר תגיע אליהם הבשורה המרה!"

מכיוון שהכביש היה חסום לחלוטין, ירדתי מהרכב הוצאתי ספר תהלים, וקראתי בכוונה עניקית לבורא עולם, שירחם על מי שמוטל שם. התפללתי עם דמעות, וכאמור, בכוונה גדולה.

לאחר זמן השתחרר הפקק. נכנסתי לרכב ודהרתי הביתה בלב כואב, כשהמראה הקשה עדיין צף בזיכרוני.

\* \* \*

כעבור שבועיים צלצל הטלפון בביתי. מעברו השני של הקו נשמע קולה של נערה לא מוכרת: "האם את היית זו שעזרה ביום שלישי לפני שבועיים לצד הדרך וקראת תהלים?"

**"אכן כן" השבתי, בעודי תמהה לעצם השאלה.**

היא המשיכה בקול חנוק מדמעות: "תשמעי, אני הנערה שהייתה מוטלת על הכביש. כולם היו בטוחים שאני מתה, ולכן כיסו אותי בסדין וחיכו לאמבולנס. שכבתי שם, ועברתי מה שנקרא 'מוות קליני'. נשמתו כאילו פרחה מגופי, והתחלתי לראות את כל הנעשה במבט על".

"ראיתי את מכוניתי המעוכה, את האנשים המתרוצצים מסביב, את טור המכוניות הארוך. אפילו את גופי המכוסה בסדין ראיתי שוכב שם על הכביש. ברגעים שקראת תהלים, כל האותיות מהספר עפו לי סביב העיניים, ערפלו אותי וכאילו משכו אותי למטה. באותו רגע הגיע האמבולנס ואנשיו החליטו לנסות לתת לי סיכוי נוסף".

"הם טיפלו בי שוב ושוב, ניסו להנשים אותי ולעסות את הלב שיחזור לתפקד. במשך כל אותו זמן אני מרגישה כיצד אותיות התהלים עוטפות אותי באור נעים ומשיבות את רוחי. בזכות קריאת התהלים שלך הצלת את חיי, ועכשיו אני מתקשרת להגיד לך תודה!"

\* \* \*